

Asia: VN/16357/2020

Lausuntopyyntö julkisen hallinnon tiedon laatukriteereistä

Laatukriteerikokonaisuus ja sen vaikuttavuus

Miltä laatukriteerikokonaisuus vaikuttaa?

Kokonaisuudessa hyvin kattava. Saako kaikkien aineistoon järkevästi arvot kaikille mittareille?

Kohdasta 4.4 - Tarkkuus puuttuu puuttuvan tiedon esitysmuoto sekä numeeristen arvojen vaihteluväli

Kohdassa 3.2 olisi syytä olla tietoa siitä, miten toisistaan riippuvat muuttujat esitetään; esim. asunnon vuokran suuruus on ainoastaan silloin relevantti tieto, jos asumistyyppi on "vuokra-asunto"

Verrattuna moniin kansainvälisiin laatukriteerikokonaisuuksiin, puuttuu tästä selkeästi määriteltynä uniqueness, eli se että yksi pohjatieto löytyy vain yhden kerran aineistosta. Kohdeyksikön pysyvä tunniste sivuaa tätä hieman, mutta ei silti ole ihan sama asia.

Kuinka hyvin laatukriteerit ja mittarit tukevat yhteismitallista tiedon laadun tunnistamista ja siitä keskustelemista julkishallinnossa?

Yhtenäiset laatukriteerit auttavat etenkin keskustelemaan samoilla termeillä laadusta

Missä yhteyksissä laatukriteeristön mukainen yhteinen tiedon laadun tunnistaminen ja määrittely tukisi julkishallinnon tiedon hyödyntämistä ja avaamista?

Tuottajan osalta kriteeristö toimii hyvänä tarkastuslistana huomioitaville asioille. Hyödyntäjän osalta se auttaa tiedon tulkitsemista. Vaikkei tieto olisi kaikilta osin täydellistä, on tämä varteenotettava tapa kommunikoida kattavuus ja mahdolliset puutteet.

Miten hyvin laatukriteeristö ja mittaristo toimisi tiedon laadun parannuksen tukena pidemmällä tähtäimellä?

Yhteinen kriteeristö on hyvä lähtökohta laadun parannukselle, koska se nopeuttaa varsinaisiin parannustoimiin pääsyä.

Tiedon käyttäjän tulokulma laatukriteeristöön ja mittaristoon

Miltä laatukriteerien ja mittarien kokonaisuus vaikuttaa tiedon käyttäjän näkökulmasta?

Aineistojen käyttäjäystävällisyys eri kohderyhmillä ja koneluettavissa aineistoissa esim. rajapinnan käyttöönoton helppous (usein puhutaan kehittäjäystävällisyydestä tai developer experiencestä) myös hyvä olla edellytyksenä. Tuetaanko hyödyntämistä kattavalla dokumentaatiolla sekä erilaisin työkaluin ja ohjein? Vauhditetaanko aineistojenhyödyntämistä markkinoimalla ja viestinnällä? Onko mahdollista tarkastella tietoa visualisointien tai muiden helppokäyttöisten työkalujen kautta?

Samaa asiaa/dataa voidaan kuvata käyttötarkoituksen pohjalta erilaisilla mittayksiköillä tai esim. tunnusluvuilla pitäisikö eri esitysmuotojen laatua arvioida lähtötietojen perusteella vai omina tietoinaan? Miten mitataan ja tunnistetaan eri pohjatietojen laatutason vaikutus yhdistetiedon laatuun.

Tuottaako se riittävän kuvan yksittäisen tietoaineiston laadusta sen käyttäjän tueksi?

Jos datan kuvauksesta näkee selkeästi mitä laatukriteereitä se kattaa ja missä on mahdollisesti puutteita, on hyödyntäminen helpompaa. Tällöin hyödyntäjä voi varautua etukäteen, eikä vasta tuloksia arvioitaessa.

Kuka arvioi laatukriteeristön toteutumista?

Koneluettavuudessa tärkeää kuvata käyttöoikeuksien lisäksi myös palvelutaso (SLA) sekä määritellä palautekanavan lisäksi tavat, joilla muutoksista viestitään käyttäjille. Tämä kytkeytyy myös Muutosten hallinta –osioon. Myös aineistojen käytön analytiikkaa olisi hyvä avata käyttäjillekin.

Tiedon tuottajan tulokulma laatukriteeristöön ja mittaristoon

Miltä laatukriteerien ja mittarien käyttöönotto tiedon avaamisen yhteydessä vaikuttaisi tiedon tuottajan näkökulmasta?

Vakioitu kriteeristö voi helpottaa aineiston kuvausta, etenkin jos rajoitteet ovat tiedossa. Mittaristo on tosin kovin laaja ja kaikkien osa-alueiden mittarointi vaatii paljon työtä.

Mitä laatukriteerien ja mittarien käyttöönotto tiedon tuottajan näkökulmasta edellyttäisi?

Laadun tunnistamiseen tarkoitetun kriteeristön laatiminen on suuri työ

Käyttöönotto toimisi varmasti paremmin, jos olisi määritelty prioriteetit kriteereille hieman kuten avoimen datan laatukriteeristöön (Berners-Lee). Näin kriteeristö ei lannista, vaan kannustaa ja ohjaa

parantamaan laatua askel kerrallaan. Kaikkea kriteeristössä mainittua ei helposti saa kaikkiin aineistoihin, mutta tiettyjen asioiden tulisi olla perusvaatimuksia.

Kuka validoi mittarilla ilmoitetut arvot?

Laatukriteeristön ja mittariston hallinta

Millaiset tehtävät ovat mielestäsi laatukriteeristöä ja mittaristoa ylläpitävän ja kehittävän tahon tärkeimmät tehtävät?

Käyttöönoton seuraaminen, kehittäminen tarpeiden mukaan, kansainvälisten standardien ja vaatimusten huomioiminen (Esim. EU-vaatimukset)

Minkälaista tukea ja koordinaatiota odotat tältä taholta?

Ohjeistusta ja sen päivittämistä. Aktiivisen palautekanavan ylläpito ja kehitysideoiden julkaisu niiltä osin kuin mahdollista.

Millainen verkostotoiminta edistäisi laatukriteeristön ja mittariston käyttämistä ja kehittämistä parhaiten?

Monenlaiset verkostot ovat tarpeen. Julkisen ja yksityisen sektorin välille matalan kynnyksen osallistumisen mahdollistavat verkostot toisivat tietoutta laajalle joukolle hyödyntäjiä ja tuottajia. Asiantuntijaverkostoille on myös tarpeensa etenkin kehityksen ja ulkoisten vaatimusten täyttämisen osalta. TIEKE on kiinnostunut olemaan mukana etenkin julkisen ja yksityisen sektorin välissä toimimisesta.

Niemi-Hugaerts Hanna
TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry